

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА КОНАШЕВИЧА-САГАЙДАЧНОГО

ФАКУЛЬТЕТ СУДНОВОДІННЯ
КАФЕДРА ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджую

Завідувач кафедри

д.т.н., проф. В.І. Богом'я

Протокол № 6 від 21.02.2022 р.

СЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ»

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Укладачка	Лерніченко Катерина Валеріївна Доцент кафедри інфраструктури та інноваційних технологій водного транспорту, кандидат економічних наук, доцент
Контактний телефон	+38(098)303-14-60
E-mail	lkv.duit@gmail.com
Офіційна назва освітньої програми	Правове регулювання діяльності транспорту
Рівень вищої освіти	початковий (короткий цикл)
Ступінь вищої освіти	Молодший бакалавр
Галузь знань	27 «Транспорт»
Спеціальність	271 Річковий та морський транспорт
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	5
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового циклу

Мета вивчення дисципліни	Формування бази знань, необхідної для підготовки фахівців, які володіють належними професійними компетентностями та здатні вирішувати широкий перелік питань щодо практики Європейського суду з прав людини, Комітету ООН з прав людини та інших юридичних та політичних органів.
Інтегральна компетентність, загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності	<p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність сумлінно виконувати свої професійні обов'язки, діяти відповідно до правових норм та етичних засад. 2. Здатність до абстрактного, логічного, критичного та креативного правового мислення, аналізу та синтезу. 3. Володіння навичками ділового спілкування, здатність писати і розмовляти на професійному рівні, з використанням відповідної професійної термінології, як державною, так і іноземною мовами. <p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Знання національних та міжнародних стандартів правничої професії. 2. Знання міжнародних стандартів прав людини, доктрини та принципу верховенства права. 3. Знання основ теорії права, структури правничої професії та її ролі у суспільстві. 4. Здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти. 5. Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. 6. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції. 7. Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій. 8. Здатність визначати належні, достовірні та прийнятні для юридичного аналізу факти. 9. Здатність проводити юридичну експертизу нормативно-правових актів. 10. Здатність застосовувати юридичну аргументацію та тлумачити правові норми. 11. Навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1 ПОНЯТТЯ, ДЖЕРЕЛА ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАГАЛЬНОВИЗНАНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ

Поняття та система міжнародних джерел загальноновизнаних прав людини. Поняття джерел загальноновизнаних прав людини. Класифікація загальноновизнаних прав людини за Загальною декларацією прав людини.

Тема 2 ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ 1948 Р. ЇЇ ЮРИДИЧНА ПРИРОДА ТА НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ТА КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД

Історичні етапи та передумови створення Зальної декларації прав людини (ЗДПЛ) 1948 року. Юридична природа та внутрішня побудова ЗДПЛ. Декларація як кодекс загальноновизнаних міжнародно-правових звичаєвих норм. Зміст ЗДПЛ. Класифікація прав та свобод людини у Загальній декларації. Протоколи Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Тема 3 СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ НА МІЖНАРОДНОМУ УНІВЕРСАЛЬНОМУ РІВНІ

Поняття прав і свобод людини. Класифікація прав людини. Чотири покоління прав людини. Правове регулювання захисту прав людини в період Ліги Націй. Правове регулювання захисту прав людини в діяльності ООН.

Тема 4 ПРАВОМІРНЕ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В МЕХАНІЗМІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ

Правомірне обмеження прав людини та відступ держав від своїх зобов'язань у сфері прав людини під час надзвичайного стану, становища або ситуації: правомірне обмеження прав людини; відступ держави від своїх зобов'язань у сфері прав людини за надзвичайних станів. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів: захист поранених і хворих у діючих арміях; захист поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі; захист військовополонених; захист цивільного населення під час війни. Захист жінок та дітей під час війни. Застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів: застосування принципу *lex specialis* щодо міжнародного гуманітарного права.

Тема 5 МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ ТА ГРУП ОСІБ

Захист прав осіб, що належать до національних та мовних меншин. Захист прав корінних народів. Захист прав жінок. Захист прав дітей. Захист прав осіб із інвалідністю. Захист прав мігрантів, що працюють. Захист прав біженців та внутрішньо переміщених осіб.

Тема 6 ПОНЯТТЯ ТА СИСТЕМА РЕГІОНАЛЬНИХ ДЖЕРЕЛ ЗАГАЛЬНОВИЗНАНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ

Поняття та система національних джерел загальноновизнаних прав людини. Європейська система джерел загальноновизнаних прав людини: Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод (1950); Європейська конвенція по попередженню катувань і нелюдського чи принижуючого гідність поводження чи покарання (1987); Європейська соціальна хартія (1961); Рамочна конвенція по захисту національних меншин (1995). Американська система джерел загальноновизнаних прав людини: Статут Організації американських держав та американська конвенція про права людини. Африканська система джерел загальноновизнаних прав людини: Хартія організації африканської єдності 1963р, Африканська хартія прав людини і народів 1981р. Ісламська система джерел загальноновизнаних прав людини: Всезагальна ісламська декларація прав людини 1981; Каїрська декларація прав людини в ісламі 1990 р; Арабська хартія прав людини 1994.

Тема 7 ГАРАНТІЇ ТА ЮРИДИЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Поняття механізму правового захисту прав людини та його структурні елементи. Напрями у дослідженні механізму прав і свобод людини і громадянина. Поняття, система і види гарантій реалізації та захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина. Механізм подання заяви.

Тема 8 РОЛЬ ОМБУДСМЕНА ООН В СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ПРАВ ОСОБИ НА УНІВЕРСАЛЬНОМУ РІВНІ

Історичні передумови виникнення інституту уповноваженого ООН з прав людини. Мета діяльності омбудсмена ООН. Значення інституту омбудсмена ООН для розвитку системи міжнародно-правового захисту прав людини. Функції уповноваженого ООН з прав

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	МЗПЛ	Сторінка 4 из 8

людини. Специфіка діяльності омбудсмена ООН.

Тема 9 ЄВРОПЕЙСЬКА ТА РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Поняття і зміст Європейської системи захисту прав людини. Історія формування Європейської системи захисту прав людини. Європейський суд з прав людини. Європейський омбудсмен. Організація безпеки і співробітництва в Європі. Регіональні механізми захисту прав людини.

Тема 10 ОКРЕМІ КАТЕГОРІЇ СПРАВ МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДІВ З ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Справа «Веніамін Тимошенко проти України». Справа «Бурмич та інші проти України» щодо майбутніх аналогічних справ. Справа «S and Marper проти Сполученого Королівства». Справа «Спорроні і Льоннрот проти Швеції».

Програмні результати навчання

1. Вміння розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти, кваліфіковано реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.
2. Надавати оцінку чинним нормативно-правовим актам, виявляти колізії та прогалини у законодавстві, можливі шляхи їх подолання.
3. Застосовувати базові знання термінології, основних фактів та елементів, знання класифікацій та категорій, принципів та узагальнень, теорій, моделей, структур.
4. Здійснювати аналіз правових ситуацій з позиції доктрини та принципу верховенства права.
5. Здатність здійснювати професійну діяльність на основі національних та міжнародних стандартів та етичних норм.
6. Уміння здійснювати необхідні правничі дослідження та оформляти їх результати у належних письмових формах.
7. Здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність; турбота про якість виконуваної роботи; толерантність; наукова грамотність; креативність.
8. Здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти, брати участь у проведенні юридичної експертизи проектів нормативно-правових актів, давати юридичні висновки й консультації в конкретних сферах професійної діяльності.
9. Здатність застосовувати отримані знання для розуміння закономірностей розвитку конфлікту для ефективної комунікації, для використання в процесі третейського розгляду і медіації.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль: практичні роботи (3) — 15 балів.
Проміжний контроль: модульні контрольні роботи (2) — 45 балів.
Підсумковий контроль: залік — 40 балів.

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	МЗПЛ	Сторінка 5 из 8

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Залік	
Тести	СУМА
1—40 тестів, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал	40 балів

Практичні роботи			
Пр (задача) № 1	Пр (задача) №2	Пр (задача) №.3	СУМА
5 балів	5 балів	5 балів	15 балів

Модульні контрольні роботи (МКР)		
МКР 1	МКР 2	СУМА
22,5 балів	22,5 балів	45 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90—100	Відмінно («зараховано»)	А	«Відмінно» — теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80—89	Добре («зараховано»)	В	«Дуже добре» — теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома - трьома незначними помилками.
75—79		С	«Добре» — теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією - двома значними помилками.
65—74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» — теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в

			основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60—64		Е	«Достатньо» — теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
21—59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» — теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1—20		F	«Безумовно незадовільно» — теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мицик В.В. Права людини у міжнародному праві: міжнародно-правові механізми захисту: підручник для вузів. - К., 2017.
2. Разметаєва Ю. С. Права людини як фундаментальна цінність громадянського суспільства: монографія / Ю. С. Разметаєва. – Х. : Фінарт, 2016. – 196 с.
3. Права людини в Україні - 2013. Доповідь правозахисних організацій / За ред. Є. Захарова, Українська Гельсінська спілка з прав людини. – Х. : "Права людини", 2014. – 456 с. – К-2 [34С(С2) / П68].
4. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. Міжнародне право: навч. посіб К.: ЦУЛ, 2014.
5. Фурса С.Я., Коцюба В.О., Клименко О.М. Як звернутися до Європейського суду з прав людини. Навчальний посібник. - К.: Видавець Фурса С.Я., 2015.
6. Загальна декларація прав людини. — К.: Право, 1995. — 19с.
7. Рабінович П. Застосування Європейської конвенції з прав людини та практики Страсбурзького суду в Україні (загальнотеоретичні аспекти) / П. Рабінович, О.Соловійов ; Редкол.: П.М. Рабінович , Ю.М. Грошевий, С.П. Добрянський та ін. – К., 2014. – 208 с.
8. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. — К.: Право, 1995. — 12с.
9. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього. — К.: Право, 1995.— 26с.

10. Конвенція о статусе апатридов. — К.: Право, 1995. — 12с.
11. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. — К.: Право, 1995. — 37с.
12. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. — К.: Право, 1995.- 35 с.
13. Алексі Р. Теорія дискурсу та права людини / Р. Алексі // Філософія права і загальна теорія права. — 2016. — № 1. — С. 73–98.
14. Максимов С. І. Універсальність прав людини / С. І. Максимов // Філософія права і загальна теорія права. — 2015. — № 1. — С. 110–117.
15. Регламент суду від 4 листопада 1998 року // Практика Європейського суду з прав людини: Рішення, коментарі. — 2014. — № 1. — С. 217-260.
16. Факультативний протокол №1 до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права. — К.: Право, 1995. — 12с.
17. Збірка договорів Ради Європи. - Київ., 2010р.
18. Короткий путівник по Європейській конвенції з прав людини. — К.: Центр інформації та документації Ради Європи в Україні, 1998.— 89с.
19. Шашкова-Журавель І.О. Міжнародне трудове право. К.: Вид. дім «Персонал», 2017.
20. Сучасні механізми захисту прав людини (до 75-ліття професора, доктора юридичних наук В. Василенка): Зб. наук. праць / За ред. М. Антонович, В. Мицика. — К. : ВД "Києво-Могилянська академія", 2013. 172 с
21. Арнольд Р., Банахак Б, Вдовіченко С. Права і свободи людини і громадянина в Україні: навч. посіб. К.: Юрінком-Інтер, 2013.
22. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основні галузі.- К., 2004р.
23. Мюллерсон Р.А. Права человека: идеи, нормы, реальность. М., 2008.
24. Гусейнов Л. Международная ответственность государств за нарушения прав человека. — К., 2004.
25. Дженіс М., Кей Р., Бредлі Е. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування. — К.; Будапешт, 2007.
26. Рабінович М.П., Хавронюк М.І. Права людини і громадянина.- К., 2004р.
27. Кушніренко О.Г., Слінько Т.М. Права і свободи людини і громадянина.Х., 2003.
28. Аврамова О. Четверте покоління прав людини: постановка проблеми / О. Аврамова, О. Жидкова // Право України. — 2010.
29. Тихонов А. А. Верховный комиссар ООН по правам человека // Меж-дунар. журн.междунар. права. — 2013. —№ 1.- с. 17-21.
30. Кемпбелл Т. Права людини: демократичний шлях / Т. Кемпбелл // Філософія права і загальна теорія права. — 2015. — № 2. — С. 33–50.
31. Энтин М. Л. Международные гарантии прав человека: опыт Совета Европы.— М., 2004.
32. Isakovich S. The Truth about Human Rights. — К., 2014.
33. Башимов М.С. Институт уполномоченного по правам человека за рубежом. М., 2012.
34. Бойцова В.В. Омбудсмены для университетов? /Правоведение. 2011, №4, с.95-97.
35. Бойцова В.В. Институт местного омбудсмена в Великобритании./ Правоведение. 2013, №3, с.48-5.
36. Карпачова Н. Щорічна доповідь Уповноваженого ВР України з прав людини /<http://www.ombudsmen.kiev.ua>.
37. Хаманева Н.Ю. Место и роль института омбудсмена в системе правового контроля /Государство и право. 2011, №2.
38. Хаманева Н.Ю. Охрана прав граждан зарубежных стран: институт омбудсмена.(Правовой аспект). /Сб.обзоров. - М., 2011.
39. Хаманева Н.Ю. Место и роль института омбудсмена в системе правового контроля. /Правоведение. 2012, с.84-87.
40. Право Європейського Союзу. За заг. ред. Муравйова В.І. — К.: Юрінком Інтер, 2014.
41. Білоскурська О. Утвердження та забезпечення прав і свобод людини — головний

Державний університет інфраструктури та технологій		
Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного		
ФСВ КІВТ	МЗПЛ	Сторінка 8 из 8

- обов'язок держави / О. Білоскурська // Право України. – 2011. – № 7. – С. 169-174.
42. Антонович М. Міжнародне право: навч. посіб К.: Юрінком Інтер, 2015.
43. Энтин М.Л. Международные гарантии защиты прав человека. – М., 2004.
44. . Баймуратов М.О. Міжнародне право. Х, 2009.
45. Мовчан А.П. Права человека и международные отношения. - М., 2008. С. 145.
46. Дженіс М., Кей Р., Бредлі Є. Європейське право в галузі прав людини: джерела і практика застосування.- К., 2007.
47. Док. ООН E/CN.4/Sub.2/1986/7/Add. - Нью-Йорк., 2016.
48. Mill J.S. Utilitarianism, Liberty and Representative Government. - N.Y., 2015.
49. Мюллерсон Р. А. Воздействие международного права на внутригосударственное. – М., 2005.
50. Данильян О. Г. Теоретико-методологічні проблеми захисту прав людини в сучасному суспільстві / О. Г. Данильян // Вісник Національного університету.
"Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – Х., 2013. – № 3. – С. 84–91.
51. Алексеев С. С. Теория права. —Харьков, 2008.
52. Сантейн Касс Р. Против позитивных прав // Рос. Бюл. По правам человека. Вып. 6, 2012 . – с. 24-30.
53. А. Сунгуров. Права человека как инструмент очеловечивания власти // Права человека в России, № 3, 2013.
54. Юлиана Малевич. Права человека и международная политика// Белорусский журнал международного права и международных отношений.- 2011.- № 3.- С 19-24.
55. Філософія права : підручник / за ред. О. Г. Данильяна. – Х. : Право, 2009. – 208 с.
56. Біржакова Є.О. Відображення природних прав людини як вихідна форма буття права в контексті теорії природного права / Є.О. Біржакова // Часопис Київського університету права. – 2016. – № 4. – С. 33–36.
57. Горін Н. Права людини: філософське обґрунтування та юридичний вимір / Н. Горін // Філософія права і загальна теорія права. – 2015. – № 2. – С. 13–32.
58. Тести з дисципліни на платформі «Google-forms».